

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Gennemgang af Klimaaftale for energi og industri mv. 2020 i Folketingets Finansudvalg d. 4. april vedr. implementeringsstatus

Center i departement
Center for strategisk
kommunikation og
Ledelsesbetjening

Kontor
Kontor for tværgående politik

Dato
15. marts 2024

J nr. 2024 - 1084

/ NAEKN

Implementering af forlig og aftaler

Finansudvalget har besluttet at ville følge implementeringen af udvalgte forlig og aftaler, og har i den forbindelse udvalgt "Klimaaftale for energi og industri mv. 2020".

Retningslinjer for implementering af forlig og aftaler

Praktisk afvikling

De relevante ministre indkaldes en gang årligt til at give en mundtlig status for implementeringen m.v. af forliget/aftalen. Det bemærkes, at møderne er lukkede, hvorfor der er plads til en mere uformel drøftelse. Der kan dog både stilles politiske- og tekniske spørgsmål. Der afsættes 1 time til mødet.

Finansudvalget vil for hvert forlig/aftale udpege et ansvarligt medlem, som efter ministrenes korte indledende præsentationer, stiller de indledende spørgsmål på vegne af udvalget.

Skriftligt materiale forud for mødet

Det er op til ministrene at give en retvisende status for implementeringen, udgiftsstyringen og de forventede virkninger/effekter.

Ministrene skal minimum 2 uger forud for den mundtlige gennemgang sende følgende materiale til Finansudvalget:

1. En oversigt i skemaform over alle delinitiativer i forliget/aftalen. For hvert initiativ skal fremgå:
 - a. Hvordan, hvornår og af hvem initiativet vil blive implementeret, herunder om der er eller kan sættes delmål for implementeringsprocessen.
 - b. Hvilken virkning eller effekt forventes opnået og hvornår, herunder om der er lagt op til at gennemføre en effektmåling eller evaluering. Hvis ja, beskriv kort hvad der måles en effekt af og på hvad, og hvornår effektmålingen/evalueringen forventes udført. Hvis nej, forklar hvorfor ikke.
 - c. Status for udgiftsstyringen, herunder evt. afvigelser og årsager (farvekode: grøn (udgifterne følger det forudsatte), gul (der er afvigelser, som kan håndteres inden for budgettet), rød (der er behov for yderligere finansiering))
 - d. Status for implementeringen (farvekode: grøn (implementeringen følger det forudsatte), gul (der er afvigelser, som kan håndteres inden for det forudsatte), rød (afvigelser kan ikke håndteres indenfor det forudsatte)).

2. For hvert initiativ medsendes et 1-2 sideres notat, hvor ovenstående elementer kan udfoldes, herunder f.eks. med tidsplaner, udgiftsprofiler, risici, afvigelser og årsager, og hvordan disse håndteres m.v.

Materiale til FiU er oversendt d. 21. marts og er vedlagt.

Ministerens svartale:

[Intro]

Klimaaftale for energi og industri mv. 2020 er blevet udvalgt til en gennemgang her i Finansudvalget. Som bekendt er udvalgets beslutning om at følge implementeringen af udvalgte aftaler et nyt tiltag. Formatet er derfor nyt. Som de første håber vi, at formatet rammer nogenlunde, hvad der efterspørges.

Ministeriet og jeg følger allerede implementeringen af aftalen tæt sammen med forligskredsen bag aftalen, som løbende orienteres og inddrages, når vigtige initiativer implementeres, eller hvis der sker ændringer i forhold til det forudsatte i aftalen.

I har modtaget materiale, der gennemgår aftalen, forud for mødet.

Jeg vil indledningsvis sætte et par ord på den grønne handling, som er blevet til på baggrund af aftalen. Så vil jeg gøre status for implementeringen og udgiftsstyringen i aftalen og til sidst komme omkring tidsplanen for de initiativer, som endnu ikke er implementeret.

[Implementerede grønne initiativer, der virker]

Aftalen har sat rammer for meget af det, vi har arbejdet med i de efterfølgende år.

Det var med aftalen, at man for første gang satte fokus på fremtidens grønne teknologier og

sammenkoblede havvind, grøn brint og grønne brændstoffer.

Derudover har aftalen lagt byggestenene til opfølgende aftaler.

Initiativerne for grøn strøm og varme har sat turbo på den grønne strøm i stikkontakten ved at understøtte udfasningen af individuelle olie- og gasfyr og udrulningen af grøn fjernvarme. Det arbejde er senere fulgt op med aftale om *Grøn strøm og varme 2022*.

Initiativerne for sol og landvind lagde grundstenene til den udbygning af VE på land, vi ser i dag, bl.a. med fokus på udbygningen af solceller. Et arbejde som er fulgt op med *Klimaaftale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023*.

Initiativerne for Power-to-X og fangst af CO₂ satte for første gang fokus på de to fremsynede grønne teknologier. De strategier, som blev til på baggrund af aftalen har bl.a. bragt Danmark helt i top inden for at sikre de politiske og regulatoriske rammer for fangst og lagring af CO₂. Et arbejde, som efterfølgende er fulgt op på og styrket med adskillige politiske aftaler – senest *Aftale om langsigtede rammevilkår for CO₂-fangst i forsyningssektoren* fra februar 2024.

Aftalen var den første store klimaaftale til at følge op på klimaloven. Og ambitionsniveauet var højt.

Det høje ambitionsniveau har dog betydet, at nogle af initiativerne i aftalen har været udfordret, når de har mødt virkeligheden. Derfor er flere af initiativerne blevet forsinkede ift. det forudsatte i aftalen.

Før vi dykker længere ned i de initiativer, vil jeg først gøre status på implementeringen og udgiftsstyringen i aftalen.

[Implementeringsstatus på aftalen]

Der er 60 delinitiativer i aftalen. Her er 45 initiativer færdigimplementerede mens 15 initiativer fortsat er under implementering.

Af de 15 initiativer følger 12 delinitiativer implementeringen som forudsat i aftalen, 1 initiativ har en afvigelse, som kan håndteres inden for det forudsatte, mens 2 initiativer har afvigelser, som ikke kan håndteres inden for det forudsatte. Jeg vender tilbage til tidsplanen for de initiativer.

[Status på udgiftsstyringen i aftalen]

Vendes blikket mod status på udgiftsstyringen, er der 14 delinitiativer med en udgiftsprofil, som er knyttet op på aftalen.

Af dem følger 10 delinitiativer det forudsatte i aftalen, 3 afviger fra det forudsatte, men kan håndteres inden for budgettet, mens der er 1 initiativ, hvor vi er ved at se på økonomien.

De tre initiativer, som afviger fra det forudsatte, men kan håndteres inden for budgettet, er de tre puljer:

Erhvervspuljen, pulje til biogas og grønne gasser og tilskudspuljerne til udfasning af olie og gasfyr.

Udgiftsstyringen for puljerne afviger fra det forudsatte, fordi de enten har oplevet hurtigere afløb, ikke har opnået fuldt afløb eller er blevet forsinkede. Afgivelserne har vi søgt at imødegå ved at omprioritere eller reperiodisere midlerne, så initiativerne holder sig inden for det samlede budget.

Erhvervspuljen opnåede ikke fuldt afløb i perioden 2020-2022. Med *Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022* blev der lavet en række omfattende justeringer af puljen for at sikre større klimaeffekt og større afløb i 2023. Det betød, at puljen opnåede tæt på fuldt afløb i 2023. Jeg henviser til bilag 32 for uddybning af udgiftsstyringen.

Afholdelse af første udbud ifm. pulje til biogas og grønne gasser afhænger af EU-kommissionens statsstøttegodkendelse af udbuddet. Denne er forsinket ift. forventningen, og derfor er en del af midlerne, der i aftalen var afsat i 2024 reperiodiseret til 2044.

Hvad angår tilskudspuljer til udfasning af olie- og gasfyr er der omprioriteret mellem puljerne samt til/fra puljerne for at imødegå hhv. hurtigere afløb eller mindreforbrug ift. det forudsatte i aftalen. Jeg vil ikke gennemgå dem alle her, men i stedet henviser til bilag 43, hvor de enkelte puljer er nærmere uddybet.

Som nævnt er der et enkelt initiativ, hvor der er behov for at se nærmere på økonomien. Det gælder Energiø Nordsøen, hvor det i *Klimaaf tale for energi og industri 2020* blev aftalt, at energiø-projekterne skal være rentable. Udgiftsstyringen af de midler, der er afsat til projektet, dvs. fx til administration og konsulentbistand mv. er ikke udfordret, men det er samfundsøkonomien og betingelsen om rentabilitet, hvorfor udbud jo heller ikke endnu er igangsat.

Siden rammeaftalen i 2020 fastlagde en række delaftaler politiske ønsker til bl.a. teknisk koncept og forretningsmodel, men i juni 2023 blev forligskredsen orienteret om, at der ikke kunne sandsynliggøres rentabilitet inden for de fastlagte rammer. Udbud blev derfor ikke igangsat, men i stedet igangsættes et større analysearbejde af billiggørende tiltag.

Pt. afsøges tiltag, der kan forbedre rentabiliteten i tre spor: Et elteknisk spor, forhandlingsspor og et EU-spor. Jeg vil henvise til bilag 2, hvor udgiftsprofilen er uddybet.

Samtidig har vi desværre set en række eksogene stød til projektet, som slår igennem i tallene i negativ retning. Det skyldes væsentlige risici ift. pressede leverandørkæder, stigende renter og inflation mv. Alt er blevet dyrere – også den grønne omstilling og energiøerne.

Det er for tidligt at drage konklusioner, men det står klart, at forhandlinger med partnerlande om en fair fordeling af omkostningerne knyttet til den kritiske

kollektive energiinfrastruktur, herunder udlandsforbindelserne, der skal transportere strømmen til forbruget i nabolande, vil være afgørende og rummer størst potentiale for at forbedre rentabiliteten set med danske øjne.

Forligskredsen holdes selv sagt løbende orienteret om status for analysearbejde og forhandlinger med udlandet.

[Initiativer under implementering med tidsplan]

Afslutningsvis vil jeg sætte et par ord på tidsplanerne for implementering, som indgik i aftalen fra 2020.

Foruden rentabilitetsbetingelsen fastlagde rammeaftalen fra 2020 nogle meget ambitiøse tidsplaner for energiøerne, som vel at mærke er Danmarkshistoriens største infrastrukturprojekter med lange udviklings-, forhandlings-, udbuds- og anlægshorisonter.

For Energiø Bornholm jagter vi fortsat 2030 og holder forligskredsen tæt orienteret om status og tiltag, vi bringer i anvendelse for at øge chancen for, at den ekstremt ambitiøse tidsplan kan holde. Bl.a. har vi fremrykket Energinets udbud af elninfrastrukturen, som altså er igangsat og pågår pt.

Resultaterne af Energinets udbud bliver afgørende for, om tidsplanen kan holde, da etableringen af elinfrastrukturen, herunder den lange, nye

elhandelsforbindelse til Tyskland, er projektets kritiske sti.

Det var også med klimaaftalen, at vi blev enige om støtteudbud til biogas og andre grønne gasser for at supplere den grønne el og bidrage til den grønne omstilling af processer, der umiddelbart ikke forventes at kunne elektrificeres.

Her havde vi også lagt ambitiøse planer, men er stødt på udfordringer med at få udbudsordningen godkendt i EU pga. bekymringer i Kommissionen ift. akkumulering af støtte på tværs af grænser. Dette har betydet forsinkelser.

Ikke desto mindre er vi blevet klogere og har for at afbøde for forsinkelsen sammenlagt det, der før var planlagt til to udbud, til ét udbud.

Regeringen og aftalepartierne er hele tiden i arbejdstøjet for at sikre fremdrift i tidsplanen for de enkelte delinitiativer i klimaaftalen 2020. Det gælder også for initiativer i de aftaler, som aftalen forgrener sig ind i. Vi er kommet langt og arbejder målrettet for at nå i mål med de sidste dele.

Tak for ordet.